

Rachabeorū II

indicauit de natiuitate puerorū q̄ scholasti-
cis suis arte sua p̄dixerat de morte antigo-
ni 7 die 7 locū. Is cū vidisset antigonū i ar-
mis gloriātē exclamauit. **Pape** **Rūc** mibi
pulchrū ē mori q̄ ante me veritas interijt
mearūq̄ p̄dictionū aliq̄d mēdaciū dephē-
sū ē. **Quit** antigon⁹ iste q̄ hodie moriturus
erat i p̄irgo stratonis. **Loc⁹** aut ille ab hinc
sexētis stadijs distat. hōz vero diei sūt q̄t-
tuor. **Cūq̄** sic eiularet senex paulopost oc-
cīsus ē antigon⁹. cū armat⁹ descēderet p̄ p̄ir-
gū stratonis seq̄ locorū equiuocatiōe senex
agnouit fuisse deceptū. **Audēs** aut rex mor-
tem fratris indoluit. adeoq̄ morib⁹ inualu-
it. vt sanguinē laceratis viscerib⁹ euomeret.
Quē vn⁹ de seruilis huic officio destinatus
foras efferens vbi antigon⁹ occīsus fuerat
casu effudit sup̄ adhuc extātes cruoris ma-
culas. **Qd** vidēs ppl⁹ exclamauit. asserens
nutu dei in occisi vltionē sanguinē libat⁹
occisoris. **Cūq̄** causam clamoris rex scisci-
tare. nullusq̄ ei aunderet p̄dere. tādē minā-
ti p̄ taciturnitate suppliciu verū qd erat ei i
dicauerūt. **Et** ingemiscēs ait. **Fas** non erat
vt dei lumē scelera mea laterēt. quatenus o
corp⁹ improbū matri fratriq̄ aīam dāna-
ram detinebis. **Atinā** nō paulatim eis san-
guinem meū libem. s̄ totum simul accipiāt
E his dictis expirauit.

De tyrannide regis alexandri.

Capitulum. vi.

Quomortuorū
or ei⁹. qz plem ex ea nō suscep̄rat
frēs viri soluit a vinculis maiorē natu ale-
xandrū regē p̄stitūēs. qui cognominat⁹ est
iamnē⁹. q̄ etiā modestia p̄stare videbatur.
Qui fratrescōz interfecit. qz ad regnū aspi-
rare videbat. tertiu secū viuere coegit p̄ua-
tim. duxitq̄ vxorē noīe alexandrā. q̄ 7 salo-
ma dicta ē. **Hic** adeo nequissimus fuit q̄ i
vij. ānis circiter q̄nq̄ginta q̄nq̄ milia senio-
rū interfecit. qz facinora ei⁹ detestabāt. **Cū**
qz offensus esset pp̄lo muniuit sibi palatiū
i turri. q̄ baris dicebat. sup̄ quā postea am-
mirat⁹ ē citus. qd eā indēi deseruērāt. cum

defendi posset a duob⁹ ab omni viuentē.
Adeo aut offensus erat indēis. vt semel p̄-
cūctanti ei. q̄ nā pacto eos sedare posset. re-
sponderūt si morerēs. **Ob** h̄ i plateis hieru-
salē suspendit octingentos viros vxoratos.
vxoresq̄ eorū 7 liberos necauit. **Cūq̄** quie-
uisset a p̄lijs. 7 q̄rtanis fatigare. morib⁹ ex
ocio natū putās inrepestinis laborib⁹ mili-
tiē se reddidit. 7 xxxviij. regni sui anno mor-
tu⁹ ē. duos relinquēs filios. hircanum 7 ari-
stobolū. **Sciēs**q̄ filios p̄ patre indēis odio-
sos. regnū reliquit vxori. **Quē** sibi sub vi-
ro beniuolentiā ppli sepe cōparauerat tyrā-
nidi ipsius sepius resistens. etiaz simulatā
religionē i habitu p̄ferebat.

De regno alexandri et 8 filiis eius
hircano et aristobolo. Capi. vii

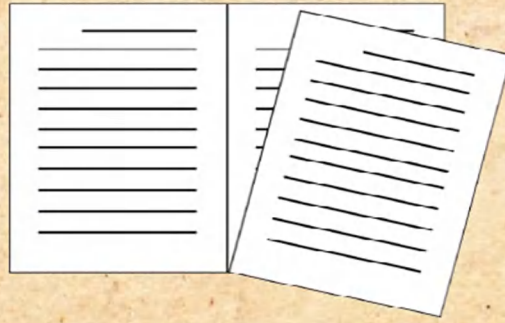
Quoduz regna

ret hircanū p̄mogenitū p̄tifficem
declarauit. eū futurū regē indicās. qz mode-
stus erat. minorē vero aristobolū eo. q̄ seruē-
tis animi videretur. p̄uatim viuere coegit.
Eo tpe orta ē in indēa heresis p̄barisēorū.
de q̄b⁹ post cū sectis alijs explicabit. quorū
p̄silio vtebat i oib⁹
alexandra ita vt eorū
consilio optimates
q̄sq̄ indēorū aut
exilio dānaret aut
interficeret. **Deniq̄**
diogenē q̄ alexandro
amicissim⁹ fuerat oc-
cidit. **Alienigenarū**
qdē duos sibi p̄sta-
uerat exercitus. vt i
indēos tuti⁹ deba-
charet. **Proinde**
multi ad aristobolū
p̄fugerāt. vt ei⁹ patrociniū tuerent. **Pono**
aut regni sui anno egrotauit alexandra 7 ari-
stobolus collecta plurimorū manu post ma-
trē se regnaturū declarauit. **Ob** h̄ miserata
querelas hircani mater p̄iugē aristobolicū
filijs in custodia recludēs. obsides accepit
ne regnū sibi aristobolus vsurparet.

His tēpib⁹ iugurta
p̄tra romanos dimi-
cans. a mario et silla
capt⁹ est. **Rome** ars
retorica cepit habe-
ri edocta a plorio
gallo. **Lucreti⁹** pocu-
lo amatorio i furore
versus p̄ iternalla in-
sanie aliq̄s liberos cō-
scripsit. tandem iter
fecit se.

W woluminie kolejno współprawne sygnatury:

Inc. 335

Inc. 336

Inc. 337

Inc. 338

Inc. 339

Inc. 340

Inc. 341

Inc. 342

Inc. 343

Inc. 344

Inc. 345

indicavit de nativitate puerorū q̄ scholasti-
cis suis arte sua p̄dixerat de morte antigo-
ni 7 diē 7 locū. Is cū vidisset antigonū i ar-
mis gloriāte exclamavit. **Pape** **Rūc** mibi
pulchrū ē mori q̄n ante me veritas interijt
meorūq̄ p̄dictionū aliq̄d mēdaciū dephē-
sū ē. **Quit** antigonū iste q̄ hodie moritūrus
erat i p̄irgo stratonis. **Loc** aut ille ab hinc
sexētis stadijs distat. hōz vero diēi sūt q̄e
tuor. **Cūq̄** sic eularet senex paulopost oc-
cusus ē antigonū cū armatū descēderet p̄ p̄ir-
gū stratonis seq̄s locor equinocatiōe senex
agnovit fuisse deceptū. **Audēs** aut rex mor-
tem fratris indoluit adeoq̄ moribz inualu-
it vt sanguinē laceratis visceribz enomeret.
Quē vn̄ de servilis huic officio destinatus
foras efferens vbi antigonū occisus fuerat
casu effudit sup̄ adhuc extātes cruoris ma-
culas. **Qd** vidēs p̄p̄s exclamavit asserens
nutu dei in occisi vltionē sanguinē libatū
occisoris. **Cūq̄** causam clamoris rex scisci-
tare nullusq̄ ei auderet p̄dere tādē minā-
ti p̄ taciturnitate supplicii verū qd erat ei i
dicauerūt. Et ingemiscēs ait. **Fas** non erat
vt dei lumē scelera mea laterēt quatenus o
corp̄ improbiū matri fratriq̄ aīam dāna-
ram detinebis. **Atq̄** nō paulatim eis san-
guinem meū libem s̄ totum simul accipiāt
Et his dictis expiravit.

De tyrannide regis alexandri.

Capitulum. vi.

Quomortuorū

or ei? q̄ plem ex ea nō susceperat
frēs viri soluit a vinculis maiorē natu ale-
xandri regē p̄stitūtes qui cognominat⁹ est
iamnē. q̄ etiā modestia p̄stare videbatur.
Qui fratrē scōz interfecit q̄ ad regnū aspi-
rare videbat. tertiiū secū vivere coegit pua-
tim duxitq̄ vxorē nōie alexandrā q̄ 7 salo-
ma dicta ē. **Hic** adeo nequissimus fuit q̄ i
vij. ānis circiter q̄nq̄ginta q̄nq̄ milia senio-
rū interfecit q̄ facinora ei⁹ detestabāt. **Cū**
q̄ offensus esset p̄p̄o munivit sibi palatiū
i turri q̄ baris dicebat sup̄ quā postea am-
mirat⁹ ē titus qd eā indēi deservērāt cum

defendi posset a duobz ab omni vinente.
Adeo aut offensus erat indēis vt semel p̄-
cūctanti ei q̄ nā pacto eos sedare posset re-
sponderūt si moreret. **Ob** h̄ i plateis hieru-
salem suspendit octingentos viros vxoratos
vxoresq̄ eorū 7 liberos necavit. **Cūq̄** quie-
uisset a p̄lijs 7 q̄rtanis fatigaret moribz ex
ocio natū putās intēpestivis laboribz mili-
tiē se reddidit. 7 xxxvij. regni sui anno mor-
tu⁹ ē duos relinquēs filios hircanum 7 ari-
stobolū. **Sciēs**q̄ filios p̄ patre indēis odio
sos regnū reliquit vxori. **Quē** sibi sub vi-
ro benivolentiā p̄p̄i sepe cōparauerat tyrā-
nidi ipsius sepius resistens etiaz simulatā
religione i habitu p̄ferebat.

De regno alexandri et d filijs eius
hircano et aristobolo. Capi. vii

Que duz regna

ret hircanū p̄mogenitū p̄nificem
declaravit eū futurū regē indicās q̄ mode-
stus erat minorē vero aristobolū eo q̄ servē-
tis animi videretur p̄uatim vivere coegit.
Eo tpe orta ē in iudēa heresis pharisēorū
de q̄b⁹ post cū sectis alijs explicabit⁹ quorū

p̄lilio vtebat i oibz
aletādra ita vt eorū
consilio optimates
q̄sq̄ iudeorū aut
exilio dānaret aut
interficeret. **Deniq̄**
diogenē q̄ alexandro
amicissim⁹ fuerat oc-
cidit. **Alienigena**z
qdē duos sibi p̄fla-
uerat exercitus vt i
iudeos tuti⁹ deba-
charet. **Proinde**
multi ad aristobolū

p̄fugerāt vt ei⁹ patrociniū tuerent. **Pono**
aut regni sui anno egrotavit alexādra 7 ari-
stobolus collecta plurimorū manu post ma-
trē se regnaturū declaravit. **Ob** h̄ miserata
querelas hircani mater piugē aristoboli cū
filijs in custodia recludēs obsides accepit
ne regnū sibi aristobolus vsurparet.

44

1913. 1996

BASEL: Johann von Amerbach 1486.

PETRUS COMESTOR: Historia scholastica.

HC 5535 = H 5537

IBP 4321

1913. 1996

BASEL: Johann von Amerbach.

JOHANNES DE BROMYARD: Summa praedicatorum.

HC^x 3993 (1).

IBP 3083

18c

EW 9159 (1).

IBP 2038

Rachabeorum II

indicauit de natiuitate puerorum. q̄ scholasti-
cis suis arte sua p̄dixerat de morte antigonis
7 die 7 locū. Is cū uidisset antigonū i ar-
mis gloriāte exclamauit. **Pape** Nūc mihi
pulchrū ē mori. q̄n ante me veritas interijt
mea rūq̄ p̄dictionū aliq̄d mēdaciū de p̄ben-
sū ē. **U**iuat antigonus iste q̄ hodie moriturus
erat i p̄irgo stratonis. **L**oc⁹ aut ille ab hinc
sexcentis stadys distat. horz vero diei sūt q̄t-
tuor. **C**ūq̄ sic eiularēt senex paulopost oc-
cusus ē antigon⁹. cū armat⁹ descēderet p̄ p̄ir-
gū stratonis seq̄ locoꝝ equiuocatiōe senex
agnouit fuisse deceptū. **A**udēs aut rex mor-
tem fratris indoluit. adeoq̄ morbz inualu-
it. vt sanguine laceratis viscerib⁹ euomeret.
Quē vn⁹ de seruilis huic officio destinatus
foras efferens vbi antigon⁹ occisus fuerat.
casu effudit sup̄ adhuc extātes cruoris ma-
culas. **Q**d vidēs ppl⁹ exclamauit. asserens
nutu dei in occisi vltionē. sanguine libat⁹
occisoris. **C**ūq̄ causam clamoris rex scisci-
tare. nullusq̄ ei aunderet p̄dere. tādē minā-
ti p̄ taciturnitate supplicii verū qd erat ei i
dicauerūt. **E**t ingemiscēs ait. **F**as non erat
vt dei lumē scelera mea laterēt. quatenus o
corp⁹ improbū matri fratriq̄ aīam dāna-
tam detinebis. **U**tinā nō paulatim eis san-
guinem meū libem. s̄ totum simul accipiāt
Et his dictis expirauit.

De tyrannide regis alexandri.
Capitulum. vi.

Quomortuor
or ei⁹. qz plem ex ea nō suscep̄rat
frēs viri soluit a vinculis maiorē natu ale-
xandrū regē p̄stitūēs. qui cognominat⁹ est
iamnē. q̄ etiā modestia p̄stare videbatur.
Qui fratrē scd⁹ it̄fecit. qz ad regnū aspi-
rare videbat⁹. tertiu⁹ secū vinere coegit p̄ua-
tim. duxitq̄ vxorē noīe alexandrā. q̄ 7 salo-
ma dicta ē. **H**ic adeo nequissimus fuit q̄ i
vij. ānis circiter q̄nq̄ginta q̄nq̄ milia senio-
rū interfecit. qz facinora ei⁹ detestabāt⁹. **C**ū-
q̄ offensus esset p̄plo munīuit sibi palatiū
i turri. q̄ baris dicebat⁹. sup̄ quā postea am-
mirat⁹ ē citus. qd eā indei deservērāt. cum

defendi posset a duob⁹ ab omni viuente.
Adeo aut offensus erat iudeis. vt semel p̄-
cūctanti ei. q̄ nā pacto eos sedare posset. re-
sponderūt si morerēt⁹. **O**b h̄ i plateis hieru-
salem suspendit octingentos viros vxoratos.
vxoresq̄ eoꝝ 7 liberos necauit. **C**ūq̄ quie-
uisset a p̄lijs. 7 q̄rtanis fatigaret⁹. morib⁹ ex
ocio natū putās intēpestiuis laborib⁹ mili-
tiē se reddidit. 7. xxxvij. regni sui anno mor-
tu⁹ ē. duos relinq̄ēs filios. hircanum 7 ari-
stobolū. **S**ciēs q̄ filios. p̄ patre iudeis odio-
sos. regnū reliquit vxori. **Q**uē sibi sub vi-
ro beniuolentiā ppli sepe cōparauerat tyrā-
nidi ipsius sepius resistens. etia⁹ simulatā
religione i habitu p̄ferebat.

De regno alexandri et d filijs eius
hircano et aristobolo. Cap. vii

Que duz regna

ret hircanū p̄mogenitū p̄ntificem
declarauit. eū futurū regē indicās. qz mode-
stus erat. minorē vero aristobolū eo. q̄ feruē-
tis animi videretur. p̄uatim vinere coegit.
Eo tpe orta ē in iudēa h̄eresis pharisēoꝝ.
de q̄b⁹ post cū sectis alijs explicabit⁹. quozū
p̄silio vtebat⁹ i oib⁹

alexandra. ita vt eoꝝ
consilio optimates
q̄sq̄ iudeoꝝ aut
exilio dānaret aut
it̄ficeret. **D**eniq̄
diogenē q̄ alexādro
amicissim⁹ fuerat oc-
cidit. **A**lienigenaz
qdē duos sibi p̄fla-
uerat exercitus. vt i
iudeos turt⁹ deba-
charet. **P**roinde
multi ad aristobolū

p̄fugerāt. vt ei⁹ patrociniū tuerent⁹. **P**ono
aut regni sui anno egrotauit alexandra 7 ari-
stobolus collecta plurimoz manu post ma-
trē se regnaturū declarauit. **O**b h̄ miserata
querelas hircani mater p̄iugē aristobolici
filij in custodia recludēs. obsides accepit
ne regnū sibi aristobolus vsurparet.

His tēpib⁹ ingurta
p̄tra romanos dimi-
cans. a mario et silla
capt⁹ est. **R**ome ars
retorica cepit habe-
ri edocta a plotio
gallo. **L**ucreti⁹ pocu-
lo amatorio i furore
versus p̄ iternalla in-
sanie aliq̄s liberos cō-
scripsit. tandem it̄er
fecit se.

Historia

De multiplici discordia fratrum Capitulum. VIII.

Aristobolus collecto exercitu ptra fratrem mouit arma. **L**unqz egressi essent fratres in campis hierichontinis. victus hircanus fugit in hierusalem. Tandem ea lege in concordiam redierunt. vt aristobolus regnaret. **H**ircanus vero sub eo quilibet fungeret honoribus. **D**omos etiam pmutauerunt. **E**rat aut cu3 hircano antipater idumeus. cuius prudentia 7 strenuitate timens aristobolus calumnias ei pgete debet. **H**ic p suavit hircano. vt se dolo circumuentu quereretur. vt ad aretham regem arabum cofugeretur. cuius auxilio rediret in regnum. **P**octu igitur egressi venerunt ad regem arabum. in opidum qd petra dicitur. vbi regni sedes erat. **I**taqz collecto exercitu aretha venit in iudeas. 7 obsedit hierusalem quam 7 recepisset. nisi dux romanorum scaurus soluisset obsidum. **I**ta eni syria desierat habere regem facta romanis tributaria. **M**issusqz erat pompeius a romanis ptra tigranem regem armenie. 7 is scaurum miserat presidem syrie. **Q**ui cum audisset dissensionem fratrum in iudea. ratus tempus esse qd de facili iudeam poneret sub tributo. in manu valida fines intravit iudee. **A**d quem legati a fratribus vtrinqz venerunt auxiliis eis hinc 7 inde postulantes. **C**orruptus aut scaurus cent talentis missis ab aristobolo qd prius esse romanorum iosephus testatur ad arabes legatos mittit romanorum et pompeii nomen eis intentans nisi ab obsidione recederent. **R**ecedens ergo aretha. hircanum 7 antipatrum philadelphie collocavit. **Q**ui frustra ti spe arabum in aduersarios spem cotulerunt. **C**um eni pompeius damascum venisset. cum multis muneribus venerunt ad eum orantes vt violentiam aristoboli dignas odio indicaret. 7 hircanum regno restitueret. **S**ed nec aristobolus sibi desuit. corruptione scauri fretus. **C**um aut pompeius honore regum ei non exhibuisset indignas insalutato pompeio recessit. et recepit se in alexandriam. ppter

inexpugnabilem opidi munitionem. **Q**uem collecto romanorum syrorumqz exercitu insecutus e magnus. iussitqz vt d oppido ad se descenderet. **I**s vero quia p imperio vocabatur decreuerat potius periclitari qz parere. **C**onsilio tamen suorum descendens ab oppido. relictis ibi custodibus precepit. vt non nisi manu sua scriptis epistolis obtemperarent. abiitqz hierosolymam. **Q**uem statim insecutus e magnus alacer factus circa hierichonta morte metridatis sibi nunciata. vbi pignissima idumee regio et palmarum plurimum 7 balsamum nutrit. **C**uius incisio lapidibus acutis robore stillantem lachrymam ex vulneribus colligit.

Ad pompeius hierusalem sibi tradita templum expugnauit. Capitulum. IX

Inqz hierosolymam properaret. territus aristobolus occurrit ei. pecuniam pollicens. que erat in alexandro. seqz de cetero imperio romano pariturum. sed nihil horum effectus e. **M**issum enim gabinium ad recipiendam pecuniam custodes nec in oppidum receperunt. **H**is commotus pompeius aristobolum in custodiam collocavit. **C**um autem obsedisset hierusalem orta e dissensio in vrbe. **P**raefatores aristoboli vrbe tueri. fautores hircani eaz tradere romanis contendebat. sed victa pars aristoboli in templum cessit. **R**ecceptusqz in vrbem pompeius templum expugnauit. **L**unqz septentrionalem vallē aggeribus impleter. labor esset imperfectus. nisi obseruatis septem diebus quibus operari iudeis fas non est aggerem fieri pcepisset. **M**ense tamen tertio sanum irruptum est. **F**ausus autem cornelius sille filius primus ingredi ausus est. et irruentes romani prophanauerunt templum. et vt alibi legitur. equos in porticibus stabularunt. **O**b quas rem traditur nunqz de cetero pugnasse pompeium quin vinceretur. qui hactenus fortunatissimus fuerat. **P**ostremo antequam ingressus templum pompeius ammiratus

